

hunsfosposten

JULEN 1956

HUNSFOS
HEIMEN

Henry

ÅRSOVERSIKT

Vi er i de senere år blitt forvendt med å se stadig nye rekordtall når det gjelder produksjonen, og håpet var jo at vi også i år skulle ha kunnet løfte tallene et hakk oppover. Såvidt vi kan se idag kommer imidlertid årets produksjon til å ligge litt i underkant av fjorårets, og det blir derfor ingen ny rekord denne gang, men alle forhold tatt i betraktning har også det år som snart løper ut vært godt for vår bedrift.

For enkelte papirsorter har det i år funnet sted et markert omslag i markedsforholdene. Bl. a. gjelder dette de kvaliteter som lages på våre to Yankee-maskiner. Kundene har gjennom lengere tid vært tilbakeholdne i sine kjøp, og dekker sine behov nærmest fra hånd til munn, hvorfor konkurransen etterhvert er blitt knivskarp og flere skandinaviske M.G.-maskiner står på grunn av ordremangel. Heldigvis har det, takket være våre gode og trofaste forbindelser og det forhold at vi lager en kvalitet som kjøperne liker, vært mulig å kjøre også Yankee-maskinene fullt i år, og vi er sikret ordres for ytterligere et par måneder fremover.

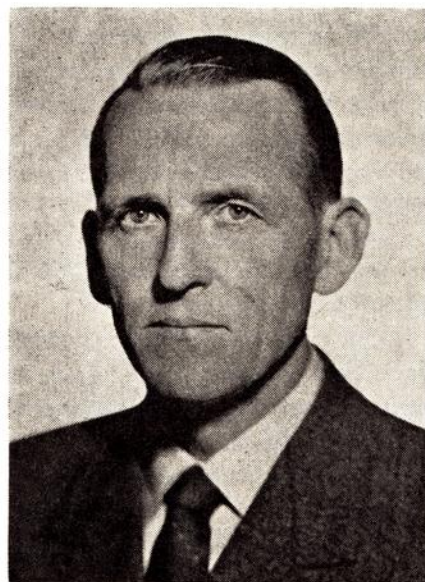
Hva de øvrige maskiner angår, så har vi for disse en tilfredsstillende ordrebeholdning.

Om utviklingen i den nærmeste fremtid så er det, slik som den internasjonale situasjon er idag,

vanskeligere å spå enn nogensinde. Vi vet at papirforbruket i verden er stadig stigende og at papir i tiden fremover kommer til å behøves i langt større grad enn tidligere om utviklingen får lov til å foregå normalt, men vi vet også at det investeres kolossale beløp i nye fabrikker, og i modernisering av gamle, for fremstilling av papir. I løpet av de to-tre nærmeste år vil det derfor komme så store kvanta papir på markedet fra de nye maskiner i tillegg til den gamle produksjon, at det kan være fare for at markedet ikke vil være istand til å absorbere økningen i takt med produksjonen.

Vi må derfor vært innstillet på at de samme avsetningsvanskeligheter som har meldt seg for enkelte papirsorter i løpet av forholdsvis kort tid kan komme til å ramme de øvrige papirslag. Det gjelder derfor å være forberedt om og når et slikt generelt omslag måtte komme, og de arbeider som har vært utført ved vår fabrikk i de senere år har nettopp gått ut på å gjøre bedriften så moderne og konkurransedyktig som mulig. Meget er gjort, men ennu står adskillig igjen som skal gjøres, og som vil bli gjort så hurtig som vi evner det økonomisk.

Imidlertid er det ikke bare det rent maskinelle som avgjør om en fabrikk er konkurransedyktig. Dette er i like stor grad avhengig av de folks ydelser som er beskjeftiget der, og jeg vil benytte denne anledning til å be alle mine medarbeidere om deres fortsatte støtte og samarbeide i bestrebelsene for å oppnå

det best mulige resultat i tiden som kommer. Det er innlysende at når konkurransen er stor så vil den fabrikk være best stillet som kan produsere best og billigst, men for å komme derhen må vi, foruten å ha moderne utstyr, hver på vår plass i felles interesse gå inn for å gjøre den størst mulige innsats.

Når det gamle år nu ebber ut, vil jeg gjerne gi uttrykk for min glede over den vennlighet jeg er blitt møtt med og for den vilje til godt samarbeide som jeg har funnet hos alle her på Hunsfos, og idet jeg takker dere for dette, ønsker jeg hver især en riktig god jul og et godt nytt år.

Hunsfos 10. desember 1956.

Gunnar Borgen.

JULIENS

BUDSKAP

Av stortingsmann Ole Jørgensen

«Eder er i dag en frelser født, som er Kristus, Herren i Davids stad.» Luk. 2, 11.

Så er det Jul igjen. Julen vekker til live minner hos oss alle. Hos de aller fleste av oss vekker Julen til live lyse, gode, varme minner fra barneårene, da heimen vår, om den enn var fattig, var pyntet til fest. Og vi fikk våre små, kjærkomne gaver, og vi fikk også anledning til å gi gaver til våre kjære igjen.

Julen er gavenes tid. Men Julen er noe mer. Må vi få tak i Julens egentlige mening.

Julen er til minne om den største gave som er gitt: Guds gave til menneskene. «Eder er i dag er frelser født, som er Kristus, Herren, i Davids stad» står det i teksten.

Den gaven er den verdifulleste av alle. For den gaven bringer med seg frelse og evig liv til alle som tar imot.

Det er den beste gave vi kunne få. Du er vel ikke som et misfornøyd barn som synes Gud kunne gitt oss en annen gave. Det henger sammen med at du ikke har fått øye på den virkelige verdi i gaven Gud har gitt oss.

Vi trenger å få øye på denne verdien.

Jeg nevnte at Julen vekker til live lyse, varme minner fra barneårene. Da vi gikk rundt juletreet og sang om Jesusbarnet. Det var så vidunderlig å høre Juleevangeliet og om englebesøket til hyrdene på marken og om Jesusbarnet som lå i krybben. Og videre å høre om de 3 vise menn fra Østerland som ofret gull, røkelse og myrra. Og høre om Simon i templet og Anna, Fanuels datter. Det er like

godt å høre dette budskap i dag også.

Hvorfor gjorde englene dette besøk på jorden? Og hvorfor reiste hyrdene til krybben i Betlehem? Likeså de vise menn?

Jo, fordi de skjønnte at i dette barn som er født, ligger frelsen og redningen for oss alle. Uten Ham ville verden være redningsløst fortapt. Men i Ham er frelse å finne. Dette er Julens budskap og gave til oss.

Hvorfor skal vi gjenta dette atter og atter. Ikke bare i Julen, men ellers hele året igjennom? Det er jo dette vi taler om på møter og der hvor Guds navn ihukommes.

Jo, vi trenger å tale om dette, gjenta det og grunde på det til det vinner gjenklang i vår sjel. Inntil lyset fra evangeliet får skinne inn i vårt hjerte.

Barndomsminnene om Julen lyser i vår sjel. Men jeg må tilstå at når jeg videre fulgte Jesu liv fra han var barn og til han døde på korset, da syntes jeg at han gjorde mange ting som jeg ville ha gjort anderledes.

Han viste sin allmakt på mange forskjellige måter, helbredet syke, vakte opp døde osv. Men hvorfor viste han ikke sin allmakt da menneskene sto opp mot ham med falsk vitnesbyrd og til slutt fikk ham korsfestet? Det hadde jo vært lett for ham å knuse dem alle sammen.

Men da jeg ble et Guds barn så jeg tingene på en annen måte. Jeg fikk se at Han var det av Gud utpekte lam som bar verdens synd. Han måtte lide for min og din skyld.

Hvor det var godt at han ikke gjorde motstand da han led. At han ikke skjellte igjen da han ble ut-

skjellt. Han ga sitt liv for oss på korset. Han tilveiebrakte full forløsning ved sitt offer. Synden er sonet og gjelden er betalt. Ser du dette? Dette er hensikten med Julens budskap, at du må få se Guds frelse.

Gjelden er betalt. En gammel predikant, som hadde vært til stor velsignelse i sitt virke, lå og skulle dø. Men så var det blitt mørkt for ham. Han trodde ikke han var frelst. Hele hans omvendelse og liv var forfeilet, besmittet. Han var fortapt, mente han. Vennene forsøkte å trøste ham, men til ingen nytte.

Da kom en yngre venn inn til ham en dag. Den gamle predikant klaget sin nød. Han hadde ikke vært rett omvendt, sa han, og hele hans liv hadde vært forfeilet.

Den unge mann sa: «Ja, det kan godt være at du ikke har vært rett omvendt, men tror du at gjelda di, syndeskylda di, er rett betalt?» Dette ord sprenget Satans mørke og lyset fra evangeliet trengte på ny inn i hans sjel.

Kjære dere alle som strever med deres virke i Hunnsfos's tjeneste: arbeidere, funksjonærer, fagforeningens ledelse og fabrikkens ledelse. Dere oppnår sammen i årets løp et strålende produksjonsresultat som kommer ikke bare dere selv til gode, men hele bygda og hele vårt land. Gud signe deres virke fortsatt.

Men glem ikke i alt strevet Julen og Julens budskap: frelse for alle som vil ta imot. Frelsen er fri for alle, og Gud vil gjerne ta mot alle som kommer til Ham.

God Jul!

1906 — Hunsfos Arbeiderforening — 1956

Styret i jubileumsåret. Sittende fra venstre: Gustav Kile, Olav Jortveit, Martha Falander og Trygve Larsen. Stående: Sigurd Neset, Sigurd Hagen, Gudmund Hoiklev og Sverre Nysten.

JUBILEUMSFESTEN

«En slik fest som denne kunne ikke være tenkelig i vår tid,» uttalte den gamle arbeiderveteranen A. T. Askedal i sin tale på Hunsfos Arbeiderforenings 50 års jubileumsfest som ble holdt i Arbeiderforeningen i Kr.sand den 10. november. Hermed karakteriserte han i få ord den utvikling som er foregått fra foreningen ble stiftet og til i dag, og samtidig var det en honnør til festkomiteén og festdeltakerne for en vellykket og knirkefri avvikling av det store arrangementet.

Alle festens ca. 600 deltakere var ute i god tid, og presis kl. 19 kunne foreningens formann, Olav Jortveit, ønske dem velkommen og overlate ordet til kveldens toastmaster, Ole Grundetjern, som ønsket velkommen til bords.

Blant de tilstedeværende merket vi oss sous-sjef Helge Knobel, ordfører Sverre Vennesland og frue, lensmann Robstad og frue, Olav Brattlie fra papirindustriarbeiderforbundet, formannen i Sørlandets faglige samorganisasjon, Sev. Kristensen og sekretæren Salve Salve-

sen, redaktør Odd Lien, en del av de tidligere formenn i Hunsfos Arbeiderforening og en lang rekke av fabrikkens pensjonister. Dessverre var direktør Knobel, direktør Borgen og foreningens første formann Hans Gunnerud forhindret fra å komme.

Til festmiddagen ble det servert tomatsuppe, oksestek med grønnsaker, rødvin og øl, iskrem, kaffe og bløtkake. Kokkeskolen i Kristiansand, som sto for serveringen, hadde som vanlig all ære av maten.

Knudsens ensemble sørget for taffelmusikken. Denne utmerkede kvintett underholdt også utover kvelden med vakker musikk og bidro ikke minst til å skape den rette feststemning.

Festsang manglet det selvfølgelig heller ikke, og etter at denne var sunget, leste Arne Paasche Aasen sin prolog som er gjengitt på et annet sted i dette nummer av Hunsfosposten. Før talerne ble «sluppet løs», sang Hunsfos Bedriftskor et par sanger under ledelse av Ottar Ramfjord.

Festtalen ble holdt av Olav Jortveit. Han ga en kort oversikt over foreningens historie og fremhevet de rolige og greie arbeidsforhold det i de siste 18 årene har hersket på Hunsfos. Han uttalte håpet om at disse forhold og det gode samarbeidet det hadde vært både innen fabrikkens og mellom foreningen og fabrikkens ledelse ville fortsette i kommende år. Han ba sous-sjef Knobel overbringe en takk til fabrikkens styre for hva firmaet hadde ytet til festen. Ennvidere beklaget han at foreningens første formann, Gunnerud, ikke kunne være med på festen, men var glad for at A. T. Askedal var til stede.

Askedal, som var foreningens annen formann, fikk så ordet. Han sa bl.a.: «For 50 år siden ble Vennesla Arbeiderforening stiftet. Vi fant ikke noe annet navn den gangen. Siden ble navnet forandret til Hunsfos Arbeiderforening. Når en sammenlikner denne festen med den første festen som ble holdt i Vennesla Arbeiderforening i 1908, er forskjellen veldig, og forskjellen er

Det var mange som tok 5-toget til byen festdagen. Til en forandring har Rasmus Johansen ruslet helt ned til Hunsfos.

ikke bare stor i Hunsfos Arbeiderforening, men også i hele Vennesla. Den første festen måtte vi snart avbryte på grunn av fyll og slagsmål. Vi vil ikke oppleve noe slikt i dag. Hva er så grunnen til denne forandringen? Vi lå langt tilbake i opplysning den gangen. Vi forsto ikke vårt eget beste, og forsto ikke å feste sammen. Nå er alle skolert og kan feste i all gemyttlighet. Det var imidlertid ikke bare alkoholen som ødela den gangen. Vi forsto ikke å arbeide sammen. Det var vanskelig å bli enige om en felles opptreden. Mang en bitter stund hadde vi det første året. Ikke bare var det uenighet innen arbeidsstokken. Veldig motstand møtte vi også fra fabrikkens ledelse, og også fra arbeidskamerater. Trist var det å se hvor mange som sto utenfor under den første lockouten. Også under lockouten i 1911 var det mange som sto utenfor, og det var mye spetakkel. I dag behøver dere ikke bekymre dere for noe slikt,» sa Askedal videre. «Dere har fått et godt samarbeid med fabrikkens ledelse. I dag kan dere også hygge dere sammen. — Jeg tar hatten av for hva fagforeningen har gjort i Vennesla og for hva fabrikkene har gjort og for den forståelse den har vist. (Applaus). Arbeiderforeningen har fått store gaver: Hunsfosheimen, pensjon til avgåtte arbeidere, og fabrikkene har også vist stor

gavmildhet overfor Vennesla kommune.»

Askedal sluttet med å uttale håpet om at det gode samholdet ved fabrikkene ville fortsette og ønsket at festen måtte bli et mønster for oss alle.

Soussjef Helge Knobel brakte hilsener fra sin far og fra direktør Gunnar Borgen. Han uttalte videre at som en typisk representant for etterkrigstiden så han seg ikke i stand til virkelig å sette seg inn i hva fagforeningen hadde hatt å arbeide med i alle år; men han innså at kampen hadde hatt sin berettigelse og hadde gitt positive resultater. Ingen i dag ønsket de motsetningsforhold tilbake som en gang hadde hersket. Han ba forsamlingen imidlertid være oppmerksom på at forbedringene ikke alene skyldes arbeidernes kamp for bedre levevilkår, men gikk hånd i hånd med teknikkens utvikling. Med andre ord — de nye kunststoffer, som nylon o. a., og de mange bruksting som blir fremstilt som billige masseartikler har vært medvirkende årsak til å lette levevilkårene. Han advarte mot utjamningspolitikken med hensyn til lønningene. Hvis man glemmer å ha det for øye at det lønner seg å være flink, vil interessen for arbeidet og det å bli til noe, tapes. I realiteten er vi i dag alle lønns-mottakere og må stå sammen for å heve levestandarden.

Soussjefen takket for den forståelse og godvilje som arbeiderne viste nå. Om det skyldtes sørledingenes gode lynne, kunne han ikke avgjøre. Han var også takknemlig for den tålmodighet som ble vist overfor ham personlig.

Han hadde den glede å kunne meddele at som en erkjentlighet og jubileumsgave fra fabrikkene ville man i år bygge den første av de planlagte småhyttene ved Hunsfosheimen.

Til slutt ønsket han foreningen til lykke med fremtiden og mente det ville gå bra hvis 50-åringen alltid ville fortsette å være like sunn tvers igjennom.

Ordfører Sverre Vennesland hilste fra Vennesla kommune. Jubileumsgaven var en merkedag for oss i Vennesla, sa ordføreren. Som ordfører i Vennesla var det ham en stor glede å være til stede ved 50 års jubileet i bygdas største

forening. Hunsfos Arbeiderforening har hatt mange oppgaver i årene som er gått og har utført et arbeid som har båret varige frukter. Både medgang og motgang har foreningen hatt, men fremover har det gått. Hunsfos Arbeiderforening er blitt en av Sørlandets største fagforeninger og har fått stor innflytelse i Vennesla. Foreningens medlemmer er sterkt representert i de kommunale nemnder, og foreningen er med og setter preg på kommunen og bestemmer linjen.

I forbindelse med den gledelige utvikling som er skjedd i Vennesla ville ordføreren gjerne nevne en ting som han var særlig glad for: Den sosiale utjamning. Ingen var nå på fattigkassen, og ingen ble avvist av trygdekassen.

Ordføreren takket Hunsfos Fabrikk og Hunsfos Arbeiderforenings tidligere og nåværende medlemmer for hva de i fellesskap har gjort for kommunen og ønsket foreningen fortsatt fremgang til beste for medlemmene og deres familier og til beste for hele bygda.

Olav Brattlie var neste taler. Han overbrakte forbundets hilsen og gratulasjon og fremhevet også det gode samarbeid det var på Hunsfos mellom arbeiderne og bedriftsledelsen — et samarbeid som kunne stå som mønster for andre. Aldri hadde man i forbundet noe bryderi med Hunsfos, og innberetningene herfra var det bare å tilføye protokollen. Som en jubileumsgave fra forbundet overrakte Brattlie en dirigentklubb, og uttalte håpet om at de vedtak og beslutninger som den kom til å bekrefte ville bli til gagn for foreningens medlemmer.

Olav Jortveit takket for klubben.

John Lund og frue har fått seg god plass på toget, men fru Agnes ser ikke ut til å ha tanke for annet enn den gode middagen som hun for en gangs skyld skal slippe å lage selv.

Fra jubileumsmiddagen.

Formannen i Sørlandets faglige samorganisasjon, *Sev. Kristensen*, uttalte: Hvis vi kunne skrive fagorganisasjonens historie på Sørlandet, ville Hunnsfos Arbeidsforening få en stor plass i denne. En ting har min sterkeste beundring: Alle de dyktige og interesserte medlemmer og styremedlemmer dere har hatt. *Kristensen* hyllet videre Hunnsfosarbeiderne sterkt for den solidaritet og samarbeidsvilje de alltid har vist overfor andre fagorganiserte på Sørlandet, og overrakte jubilarer en vakker blomsterdekorasjon fra Samorganisasjonen.

Olav Jortveit takket igjen, og sa at han følte seg omtrent som den dagen han giftet seg.

Redaktør *Odd Lien* gratulerte på vegne av dagbladet «Sørlandet». Han minnet om at fagbevegelsen bygger på fellesskap og solidaritet og hyllet Hunnsfosarbeiderne for det ansvar de alltid hadde vist overfor sin egen avis. Også redaktør *Lien*

overrakte jubilarer blomster.

Talen for damene ble holdt av sekretær *Salve Salvesen*. Den formet seg som en varm hyllest til kvinnene som medarbeidere i fagforeningen. Det var ikke lett den første tiden å ta standpunkt. Når de som startet foreningen kunne gjøre det, var det fordi de hadde følelsen av at de som satt hjemme var med. Enda vanskeligere hadde det vært hvis det indre samarbeid hadde sviktet. Når Hunnsfos Arbeidsforening har klart sine oppgaver så bra, skyldes det i stor grad samarbeidet med hustruene. Vår oppriktige takk til de kvinner som har stått bak og gitt inspirasjon og styrke!

Ingulf Reinhardtzen, som nettopp hadde vært i Oslo, brakte en hilsen fra direktør *Knobel*. Han nevnte det gode samarbeidet det hadde vært mellom foreningen og direktøren i de nærmere tyve år han hadde vært på Hunnsfos. Et

forslag fra *Reinhardtzen* om å sende direktøren hilsen tilbake fikk varm tilslutning. Til slutt takket *Reinhardtzen* for maten og for den utmerkede servering.

Etter en pause mens bordene i salen ble ryddet bort, var det igjen sangunderholdning av Hunnsfos bedriftskor under *Ramfjords* taktstokk. Koret sang bl. a. et par Wiener-valser med akkompagnement av *Knudsens* ensemble. Den siste, *Wein, Weib und Gesang*, som var oversatt og arrangert av lektor *Erling Heide Sørensen*, måtte gis da-capo. Koret gjorde sine saker bra, og ble veldig populært. Det er beundringsverdig hva dirigenten kan få et så lite amatørkor til å yte, men sangerne har da heller ikke ligget på latsiden. For mange var nok koret en behagelig overraskelse. Det var å ønske at fabrikkens folk oftere kunne få gleden av å høre det. Toastmasteren takket for sangen og oppford-

Det var trangt om plassen på dansegulvet.

ret så mange som mulig å bli med i koret.

Leikarringen til Vennesla Ungdomslag var også «i ilden». At de virkelig kan leike, det har de også tidligere vist. Med sine vakre nasjonaldrakter og sitt gode humør skapte de et festlig innslag i programmet. De ble delvis akkompagnert av den fremragende felespilleren Otto Furholt, og alle ble hjertelig hyllet.

Forbundsnaålen utdeles.

Et mer høytidelig innslag i programmet var utdelingen av forbundsnaålen for 40 års medlemskap i fagforeningen. I alt ble 27 arbeidere hedret på denne måten. Olav Jortveit takket for det utmerkede arbeid de hadde nedlagt i foreningen. Olav Brattlie foretok utdelingen av naålen, og de som fikk den var følgende:

Gunnuf Lian
Endre Halland
Knut Jepestøl
Anders Andresen
Josef Fredriksen
Hagbart Olsen
Emil Andersen
Aksel Andersen
Tobias Omdal
Anders Askedal
Normann Olsen
Johan Sjø
Tønnes Neset
Alfred Hansen
Hans Thorsen
Sigurd Nordal
Erling Sakariassen
Gothard Andersen

Viktor Svendsen
Otto Larsen
Sigurd Amundsen
Laurits Lie
Olav Nordal
Bernt Berntsen
Ottar Lindekleiv
Sigurd Neset
Anders Egeland.

For øvrig fikk Nils Voreland diplom for 20 års virke som tillitsmann.

Alle de hedrete fikk et festlig Sanger-hurra fra bedriftskoret.

Det har allerede vært nevnt noen av dem som overrakte blomster. Andre som hadde sendt blomster til jubilaranten var: Hunnsfos

Fabriker, Vennesla kommune, Vigelands Arbeiderforening, Hunnsfos Elektrikerforening og funksjonærene ved Hunnsfos Fabrikker. Vennesla Bygningsarbeiderforening hadde skjenket et maleri med motiv fra Rondane. Maleriet vil bli hengt opp på Hunnsfosheimen.

Olav Jortveit takket både for blomster og gaver. Trygve Larsen leste opp en del telegrammer som var innløpet, bl. a. fra Hans Gunnerud og frue.

Dagbladet «Sørlandet» kom under festen — ikke lenge etter man var gått fra bordet — ut med et fire siders ekstranummer i anledning av jubileet. Der var bl. a. bilder og delvis referat av festens gang. Flott prestert var det av avisen, en hyggelig gest overfor jubilaranten og et morsomt innslag i programmet var det også.

Ved 12-tiden var den hovedsakelige delen av programmet avviklet. Ole Grundtjern takket for samværet og Bedriftskoret sang til slutt Ja, vi elsker.

De fleste av de eldre ga seg på hjemvei med ekstrabussene som var satt opp. Festen fortsatte imidlertid i god stemning ennå et par timer, og dansen gikk lystig over tilje. Tangokavalerene sørget for dansemusikken. Til å begynne med ble det danset i selskapslokalene i 3. etg., men på slutten ble selve festsalen ryddet til dans. Her ble

Bedriftskoret har sunget, Ole Grundtjern takker dirigenten for sangen.

Tre pensjonister, Ole Knudsen, Aksel Andersen og Olav Nordal, på farten til å reise hjem etter en hyggelig fest.

det også servert nattmat — erte-
suppe og rundstykker.

Festen var en verdig avslutning
på et 50-års virke og vil bli stående
som en minnerik begivenhet i fore-
ningens historie.

e. t.

Disse var med og stiftet foreningen:

Av foreningens stiftere er det
fremdeles 12 mann som lever. Av
disse er følgende 4 ennå i arbeid
på Hunsfos:

Viktor Beurling
Olav Nordal
Hassel Beurling
Kristian Fossheim

Følgende er sluttet:

Martin Omdal
Hagbart Olsen
Ole Magnussen
Albert Salvesen
Rikard Fosheim
Oskar Endresen
Emil Eriksen
Jens Salvesen

Foreningens formenn gjennom
50 år:

Hans Gunnerud
A. T. Askedal
Åge Lindekleiv
Reier Senum
Gunvald Rørås
Oskar E. Lund
Olav Strandberg

Prolog av Arne Paasche-Asen

Tidens vev har i sin renning
millioner tråders nett
som tilsammen gir oss bildet
av den svunne manne-ett.
Krav og krefter strir og brytes
gjennom mønsterets motiv.
Vi ser alles kamp mot alle
under loven: Liv for liv.

Vi ser trellene som føres
til et blodig rettersted,
pyramidene de bygget
før de stupte og fikk fred
Vi ser sterke rygger bøyes
for å tryggle tyndt om grid,
vi ser pestens tunge skygger,
krig og kaos — ulvetid.

Vi ser lengslene som brenner
i de tause trellers bryst,
vi ser Spartacus som samler
dem til djerv og dristig dyst.
Vi ser folkets frihetsfaner
flamme høyt i solens ild,
vi ser menn — i kamp for livet —
ranke ryggen og slå til.

Som naturen selv — så mektig
i sin ødsle overflod —
ser vi framtidsslekten reise
seg av tårer, brand og blod.
Opp av kaos og ruiner
der den dristig gikk til storm
ser vi nye, unge verdner
stige fram og søke form.

Siden da har år og aldre
— som en elv i stadig flom —
hver en dag og hver en time
formet tidens landskap om.
Tappert slit og trofast arbeid
av de svake og de små
risset opp det samfundsbilde
som vi alle skimter nå.

Samholdstankens morgengave
gikk i arv fra far til sønn.
Ingen måtte bøye nakken
skulle slitet få sin lønn.

Stadig sluttet nye skarer
ring om brorskapets idé.
Stadig sterkere steg kravet:
Rettferd! — Frihet! — Fred!

Ensom mann var dømt til slave
— med de andre sto han sterk.
Det den ene ikke orket
ble de mange skuldres verk.
Sammen løfte, sammen bygge,
sammen stå om seir og tap
— veien fram til fred og frihet
brøyter vi i fellesskap.

I dag vil vi hilse og hedre
de trauste og trofaste menn
som engang slo ring om vår fane
og siden har kjempet for den.

De har ikke bedt om vår heder.
For dem har den lykke vært nok
å gjøre sin plikt mot sin klasse
og løfte, ja, løfte i flokk.

For dem var det livet å kjempe
mot urett, mot vold og mot tvang.
De møtte selv motgangens
dager
med hjertene varme av sang.

De stred for vår rett til å leve,
vår del av det daglige brød.
De stevnet til striden for rettferd
med troens bestandige glød.

Vi takker for alt de har gitt oss
i arbeidets krevende år.
Vi hedrer de tro veteraner
— hver seier de vant, er blitt vår.

Å — måtte vi lære av disse.
Å — måtte vi bli slik som dem.
Da skal det bli lys over landet
og lykke i tusener hjem.

En ild har uslukkelig flamme:
de trofaste hjerters ild.
En tro gir oss seierens visshet,
den tro at vi kan når vi vill!

Emil Hildebrandt
Torkild Hodnemyr
Hans Pedersen
Henry Jensen
Tønnes Brufjeld
Ingulf Reinertsen
Olaf Jortveit

Hørt på jubileumsfesten:

— Det er full næringsfrihet her i kveld.
???

— Jo, alle kan gå og sette seg til bords
hvor de vil.

God jul, godt nyttår!

ønsker Hunfosposten alle sine lesere og medarbeidere.

Jeg sender alle på Hunsfos de hjerteligste ønsker for julen og takker for det gamle år og ønsker alle et riktig godt nytt år.

Med hilsen

JOHS. B. KNOBEL

Jeg vilde så gjerne ønske alle en riktig gledelig og velsignet Julehelg.

Samtidig min hjerteligste takk for alt i året som går ut og med ønske om et rikt og godt nytt år.

Deres

HELGE KNOBEL

HUNSFOS ARBEIDERFORENING

ønsker alle ved Hunsfos Fabrikker en gledelig jul og et riktig godt nytt år med ønske om fortsatt godt samarbeide i det nye år.

Styret.

HUNSFOS BEDRIFTSIDRETTSLAG

ønsker alle på Hunsfos en riktig god jul og et godt nytt år.

Styret.

BEDRIFTSKORET

ønsker samtlige på Hunsfos en gledelig jul og et godt nytt år.

Styret.

Personalia

Gratulerer med 70 års dagen

Anders Andresen fylte 70 år den 29. november. Etter at han i noen år hadde drevet forsjellig anleggsarbeid ble han den 10/11 1919 ansatt på Hunsfos. Her arbeidet han bl. a. i ca. 22 år med kjelemuring,

og på grunn av sin dyktighet i faget ble han også utlånt til kjelemuring i andre bedrifter. Den 27. november 1954 gikk han av på pensjon. Det var imidlertid ikke av helsemessige grunner han valgte å slutte i «normal» pensjonsalder. Han er ennå sterk som en ungdom. I sommer har han gravd grøfter i 180 meters lengde for Vennesla kommune, og til vinteren blir han sikkert å finne i skibakken igjen i et eller annet gubberenn.

Andresen er hedret med Norges Vels medalje. På jubileumsfesten i høst var han også blant dem som fikk forbundsnålen for 40 års medlemskap i fagforeningen.

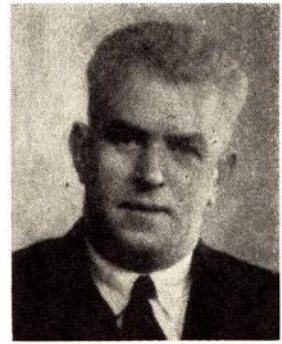

Alfred Aanensen fyller 70 år den 20. desember. Han begynte ved taubanen i Ålefjær 1/6 1932, og har ved siden av sitt arbeid på taubanen drevet sin gård Kostøl. Han sluttet i Hunsfos's tjeneste den 3. desember i år.

Gratulerer med 60 års dagen

Otto Arstad fylte 60 år 9. desember. Han er født i Trondheim, kom til Vennesla i 19 års alderen og fikk snart arbeid på Hunsfos, den 16/1 1917, hvor han i alle år har vært sliper. Arstad hører til våre mest pålitelige og dyktige folk. Han har også vært benyttet i forskjellige kommunale nemnder.

Som sportsfisker og jeger er han

viden kjent. Spesielt er det laksen han har lagt sin elsk på, og mang en fet laks har han i årenes løp dradd hjem på sykkelen til «Danskehaugen», hvor han har sitt hus.

Arstad fikk i 1952 Norges Vels medalje.

Eli Øvland fyller 60 år julaften i år. Hun har arbeidet med rengjøring av kontorene ute i fabrikkens siden mai 1952.

Det var med stor sorg vi fikk høre at livet til Otto Bernhard Petersen ikke hadde stått til å redde etter den ulykken han hadde vært utsatt for. Den 23. oktober døde han, bare vel 33 år gammel.

Otto Bernhard Petersen var født i Vennesla, men var dansk statsborger. Han begynte på Hunsfos 24. august i år. Etter den korte tid han hadde arbeidet hos oss, gir alle — både hans foresatte i fabrikkens og hans skiftkamerater ham det beste skussmål som en tro og påpasselig arbeider og en god kamerat.

Lørdag 27. oktober fant begravelsen sted fra Vennesla kirke, som var nesten fullsatt. Pastor Johannessen holdt en gripende tale. Det var ingen kransepålegging, men

båren var dekket med et vell av blomster og kranser, bl. a. fra Frihetsbevegelsen i Næstved, familie og venner, fra Hunnsfos Fabrikker og fra skiftkamerater.

Vi vil også hermed være med å lyse fred over Otto Bernhard Petersens minne.

Det var med sorg vi mottok budskapet om *Tarald Andersens* plutselige bortgang.

Tarald kom til Hunnsfos i 1917, og i nesten førti år hadde han hatt sitt arbeid i fyrhuset. Som sjømann i sine guttedager hadde han lært å passe dampkjeler, og han var seg sitt ansvar bevisst. Fabrikken har i alle disse årene kunnet stole fullt ut på Tarald.

I etterkrigsårene var han aktiv med i fabrikkens brannvern og i fagforeningen var han den som hadde lengst tid som tillitsmann. I 1952 fikk han Norges Vels medalje.

Tarald Andersen ble bisatt fra Vennesla kirke den 27. okt., og pastor Johannessen talte ut fra Rom. 8—31.

For uten hans familie og slektninger var også alle hans venner og arbeidskamerater møtt fram for å bringe ham sine siste hilsener og takk for det gode kameratskap gjennom så mange år.

Hvil i fred, Tarald, ditt minne vil leve videre.

Også *Svend Beurling* er borte. Da han fylte 60 år for vel et år siden hadde vi en liten artikkel om ham i Hunnsfosposten. Han hadde vært syk en tid da, og vi uttrykte håpet om at han snart ble å finne igjen ved saksen til P.M. I og II, men det skulle ikke gå slik. Den 25. november i år døde han.

Svend Beurling var sønn av formann Carl Beurling og var ugift. Han var egentlig sjømann, men

Gamle *Bernt Holum* er ikke mer. Han døde 5. desember, 81 år gammel. Han var en kjempekar, men hans never viste at han hadde slitt hardt i sitt lange liv. Han var også en fredens mann med godt humør og et avbalansert sinn. Om han var sterk, så begynte dog kreftene å ebbe ut fremover høsten, men han var i arbeid hjemme i vedskjulet til sin siste kveld. Han hadde vært i Hunnsfos's tjeneste i en årrekke til han gikk av på pensjon i høst. Fabrikken har mistet en god mann i Bernt, og vi takker for hans pålitelighet og pliktoppfyllenhet. Han ble begravd lørdag 8. des. ved Tveit kirke. Mange var møtt fram for å vise ham den siste ære.

Det er fred med Bernt Holums minne.

Budskapet om vår kjære medarbeider *Nils Engh's* plutselige bortgang kom så totalt uventet på oss alle. Atter er det skjedd, som vi vet en gang må inntreffe, men som når det kommer, alltid er like

hadde i noen år arbeidet på Hunnsfos, hvor hans to brødre Viktor og Gustav Beurling, fremdeles er i arbeid.

Et godt menneske og en dyktig arbeider er gått bort.

Vi lyser fred over hans minne.

uventet. Vi føler jo en viss berettigelse til å si at det var så for tidlig, og det er vel dette som gjør oss enn mer sorgfulte. Ja, en inderlig, dypfølt sorg fylte alles sinn, og enhver på sin arbeidsplass forsøkte å fatte dette tap av en kjær arbeidsleder, kollega eller venn.

Vi kjenner lite til *Nils Engh's* liv før han kom hit til Hunnsfos 1/7 1939, utover at han, foruten å være meget flink med M.G. maskiner, også var en meget aktiv mann i fotball og tok positivt del i det politiske og fagorganisatoriske arbeidet. Som formann i vår M.G.-avdeling, P.M. III & IV, skjøttet han sin stilling til såvel over- som underordnetes fulle tilfredsstillelse, så det var ingen tilfeldighet at han avanserte til salsmester i 1948, en stilling som krever en meget allsidig mann. Særlig ble det stillet store krav da hans avdeling temmelig raskt i og med starten av P.M. V, vokste til det dobbelte. Jeg behøver sikkert ikke omtale dette nærmere, da det er en velkjent sak at Engh løste denne oppgave på en fremragende måte.

Personlig tror jeg at hans rettskafne, tjenestevillige vesen og hans våkne hjerte for sine medmennesker var hans styrke. Dette spiller seg tydelig igjen i alle de oppgaver han tok på seg ved siden av sin daglige stilling. Jeg vil her få lov til å nevne oppgaven som leder for bedriftens sanitetsgruppe, daglig ekspedering av sykekassens anliggender, og formann for sine kollegers organisasjonsgruppe. Det er derfor kjært å kunne si at han alltid vil stå som en hedersmann i våre tanker.

Vi lyser fred over hans minne.

Helge Knobel.

HJERTELIG TAKK

for den store deltakelse og hjelpsomhet som ble vist ved min kjære mann, Otto Bernhard Petersens, død og begravelse.

En særskilt takk til Hunnsfos Fabrikker, Hunnsfos Arbeiderforening og arbeidskamerater.

Kirsten Petersen. Barna.

Brød, frihet og sløvhhet - eller inspirert ledelse

Når livet blir hårdt for et folk kan dets elementære livskrav tre frem med plastisk klarhet, — og alle annenrangs krav og behov viker tilbake i ubemerkethet. Det kjente mange under okkupasjonen. Og det vet arbeiderne i Poznan. Desperat satte de livet på spill for — *frihet og brød*.

Jeg tenkte på livsbetingelsene i vårt land da jeg leste om dette. Her har vi jo brød. Og har vi ikke frihet? Selvfølgelig. Få folk i verden har i dag maken til frihetsmuligheter. Vi i Norge lever ennå i den frihet som vi fortjener, som vi *bruger*.

Men hvorfor hender det da så lite som det er mening i hos oss? Hvordan kan det ha seg at tilværelsen har fått så små dimensjoner i dagens Norge? Ser vi oss om, aner vi hvor mange det er som lever på en brøkdell av sine muligheter.

Hvordan utløses da et menneskes muligheter og krefter, — og et folks?

En del av svaret må i alle fall bli at dette skjer i tjeneste for et mål, for en *visjon*. Men en visjon, et «kall» melder seg for mennesket helst på bestemte moralske og åndelige forutsetninger. Oppfylles ikke de, hender ingenting av betydning — eller en demonisk impuls kan rykke inn hvor en lys inspirasjonskilde skulle ha vært. For mennesker nøyer seg i det lange løp ikke med mindre enn en livets storhet som kan drive dem ut av selvopptattheten. Det kommer alltid tider da menneskene foretrekker rystelser, krig og ørkenner fremfor kjøttgrytene i Egypt — eller i Norge. Derfor vil ikke den nåværende tilstand her i landet vedvare. Med det gode eller med det onde vil vårt folk bli drevet ut av den. Vi har her et skjebnesvangert valg.

Hvis vi er kommet inn i historien for noe annet og mer enn på in-sektvis å *være til* en tid, kan vår bestemmelse bare finnes i den store dimensjon hvor mennesket i sin *helhet*, med kropp, sjel og ånd har sitt element.

Da dette lille folk våknet til bevissthet for noe over hundre år

siden, ble det benådet med et verdensgeni, —

En Broder af Aander,
en Guddom i Støvet,
Fornuft fra oven,
paa Jorden sat
liig klare Lindse
i Øiets Nat.

Se, det sier noe om *Mennesket*, og denne Wergelandske opplevelse av skaper og skapelse fikk vi med i selve vår nasjonale start. Senere har menn som Olav Aukrust løftet oss fra eksistens og ut i liv og sannhet.

Av og til kan man, og det ikke bare gjennom våre store ånder, skimte verdige, uberørte lys og varmekrefter i det norske folk. Med dyp takknemlighet og glede føler man at det da må være for noe. Der er dem som mener å ha sett at det lille Norden har en verdensmisjon i denne tid, at vi på en måte er blitt holdt i reserve til nå. Det kan være nok å nevne dette som en anelse — og bare peke på at der i dette perspektiv kommer en dypere mening i den eiendommelighet at et geni som Henrik Wergeland ble født i en så bitte liten språk-gruppe.

Men beklemmende blir det i samme perspektiv å se seg om i Etterkrigs-Norge hvor vi har brød, frihet og så megen meningsløshet.

La oss se på disse tre ting i denne rekkefølgen.

Et blikk på for eksempel Asia sier oss at i Norge er det frihet fra nød. Menneskenes urgamle drøm om tilfredsstillelse av sine nødvendige materielle behov er gått i oppfyllelse. Hos oss og i stadig større deler av verden har det klassiske krav på brød tapt sin aktualitet.

Et århundres intenst selvutfoldende initiativ i teknikk og næringsliv ligger bak dette. Men gi nå også velferdsstaten sin del av æren. Aldri har det brede norske folk hatt tryggere utkomme, bedre boliger, bedre helsevesen, mer fritid enn nå.

Men nød og misnøye er her like fullt. Den er bare ikke så intimt forbundet med fordelingen av de materielle goder som før. Det er vel

en av grunnene til at våre dagers streiker kan virke så gjenferdsaktige. Det er andre spørsmål som betyr noe nå. Det føler folk. Under alt matstrev, all rastløshet og skinnende velferd ulmer dette ene spørsmål: *Hva nå?*

For dette kan da ikke være hele livet? Hva skal friheten brukes til, spør stadig flere mennesker seg.

Men de færreste våger mer enn å røre ved spørsmålet. Man aner at der i dette spørsmålet er en drivkraft henimot det ukjente, og at det vil revolusjonere livet til den som går inn i det.

Da får det heller være. I grunnen har vi det jo ganske bra. Den farlige tomhetsfønmelsen lar seg døyve tålelig godt i alskens sekundære verdier, og i en dyrking av stadig nye *unødvendige*, materielle behov. Den almene *uwilje* mot å ta opp tidens store utfordring til oss, dikterer den sløvhhetstilstand som ligger over landet i dag.

Det er nok av dem som klager. Men hvem har vilje, uselviskhet og tro til å tjene en fornyelse som betyr noe? Der kjempes for en annen fordeling av nasjonalproduktet, større alburom for en kategori av mennesker med formodede virkninger for andre samfunnsgrupper. Det kan være en del i dette. Men maursamfunn er alt slikt likevel, hvis ikke hvert grep inn i vesentlige saker gjøres ut fra et engasjert helhets-syn på mennesket. Bare da er det skapende målsetting i det, — bare da kommer man menneskenes dypeste behov i møte.

I stedet opplever vi som en slags projeksjon av vår egen indre, lukkede tilstand at det krangles frem og tilbake på den næringspolitiske arena — og stundom på den teologiske. Det hender da at folkets ledere løfter hodet og med en blanding av uro og irritasjon konstaterer at få egentlig følger med. Så hører man at demokratiet er i fare, hvilket er riktig nok, og at tiden er hedensk. Da får ungdommen høre hvor slapp den er i politikken og i moralen. Arbeiderne er ansvarsløse som mukker mot sin fagforeningsledelse eller lar være å gå på møter, de stemmeberettigede velgere likeså, fordi de bare utholder

valgforedrag når det er rikelig med sirkus før og etter.

Selvfølgelig er økonomi og næringsliv av livsviktighet. Men like selvfølgelig er det at det er ikke der mennesket i dag finner et livsinnhold. En annen ting er at man også i det økonomiske liv bruker ånds og sjelskrefter. Det fremgår blant annet av det enkle faktum at det økonomiske livs sunnhet avhenger av menneskenes moralske sunnhet. Og den såkalte rett til frihet fra nød har gyldighet akkurat så lenge som vi har omtanke for hverandre og er villige til å dele med hverandre.

Den nød det gjelder for folkets ledere å møte i dag, er ikke av materiell, men av åndelig art. Heri ligger den politiske opposisjons egentlige oppgave. Men går den med på å utkjemp sine hovedkamper på det materialistiske, næringspolitiske plan, har den neppe noen sjanse til å bli situasjonens herre. I denne sammenheng kan det være på sin plass å nevne at de *motiver* som dikterer ens politikk, virker med en hemmelig dynamikk på den *skjebne* den får.

Ute i verden tårner det seg opp utfordringer som også frister det enkelte menneske til å kripe i skjul med de små ting. *Organisasjonene* har overtatt så mange viktige funksjoner at den enkelte spør seg om hva man kan gjøre utover å betale sin skatt. Men lammende blir det først når vi leser om at nå skal stormaktenes politikere møtes langt borte igjen for å behandle spørsmål hvis løsning betyr liv eller død for menneskeheten: I en verden hvor rase står mot rase, samfunnsgruppe mot samfunnsgruppe, nasjon mot nasjon, har vi alle det felles at vi og våre barn lever i skyggen av atombomben. Hvorledes kan det enkelte menneske med noen mening gjøre en innsats mot denne trusel?

Vi lever i en tidsalder da ideologier brytes om maktgrepet på hele kloden. Halve verden er allerede underlagt en offensiv ideologi som bare aksepterer *halve* mennesket, og som derfor ifølge sin iboende logikk må tjene utviklingen henimot insektstater. Hva kan en lektor på Voss, en ungdom fra Jessheim, en fagforeningsmann fra Stavanger gjøre for å påvirke disse verdensomspennende krefter? De er

så store at de synes å være av *overmenneskelig* art. Dette inntrykk forsterkes ved at menneskene nå står så alene, da føler vi oss så små. Det er fristende å resignere, og nøye seg med mindre, lokale oppgaver som man tror å kunne løse ved egen kraft. Men samtidig vet vi at gjør vi det, gir vi de nivellerende og nedrivende krefter fritt slag, og kampen for *Mennesket*, for «Guddommen i Støvet» er tapt. Det var ikke derfor hundretusener gikk i døden for friheten.

Svaret på denne situasjon hvor David-mennesker står overfor Goliath-problemer er gitt: Skal mennesket ta kampen opp mot kjempekrefter, må mennesker erkjenne sin skrøpeligheit og søke hjelp i det *Overmenneskelige*.

Det er som før slaget på Stiklestad. Den Arnljot Gelline som bare har sin egen styrke å fremby, er det lite bruk for. Han er ikke tidens mann, han er ikke aktuell. Selv om han er storkar på området, er han likevel for liten.

Det kreves åpenhet, tro og innsikt av en høyere orden skal men-

neskene mestre denne tid. En kunst som de fleste har glemt, må læres igjen. Himlenes Rike er inne i Eder, er det sagt, og det er bokstavelig ment. Når mennesket lytter seg inn i dette rike, får det del i den levende sannhet. Og når mennesket adlyder den, da handler Gud, sier en av vår tids realistiske profeter ut fra sin egen mektige erfaring.

Intet gir større opplevelse av frihet og levende, bankende innsikt enn når man beveges inn i denne Wergeland-dimensjon hvor kulde smeltes til varme, hvor motstand vendes til medgang, hvor svakhet blir styrke, — hvor undere skjer midt i det trivielle. Det er når mennesker lever slik at også et folk finner sin bestemmelse i verden.

Da *vet* man at ingen utfordring er for stor, at ingen Goliath behøver å seire. Mange er det også som vet at denne måte å leve på ikke er forbeholdt genier, men ligger som et tilbud i mennesker overalt.

Det begynner med at uviljen vendes til vilje.

Erik Egeland
i «Morgenbladet».

HUNSFOS FABRIKKER

Mars 1919

Yankee-sylinder nr. 3 kommer til Hunsfos

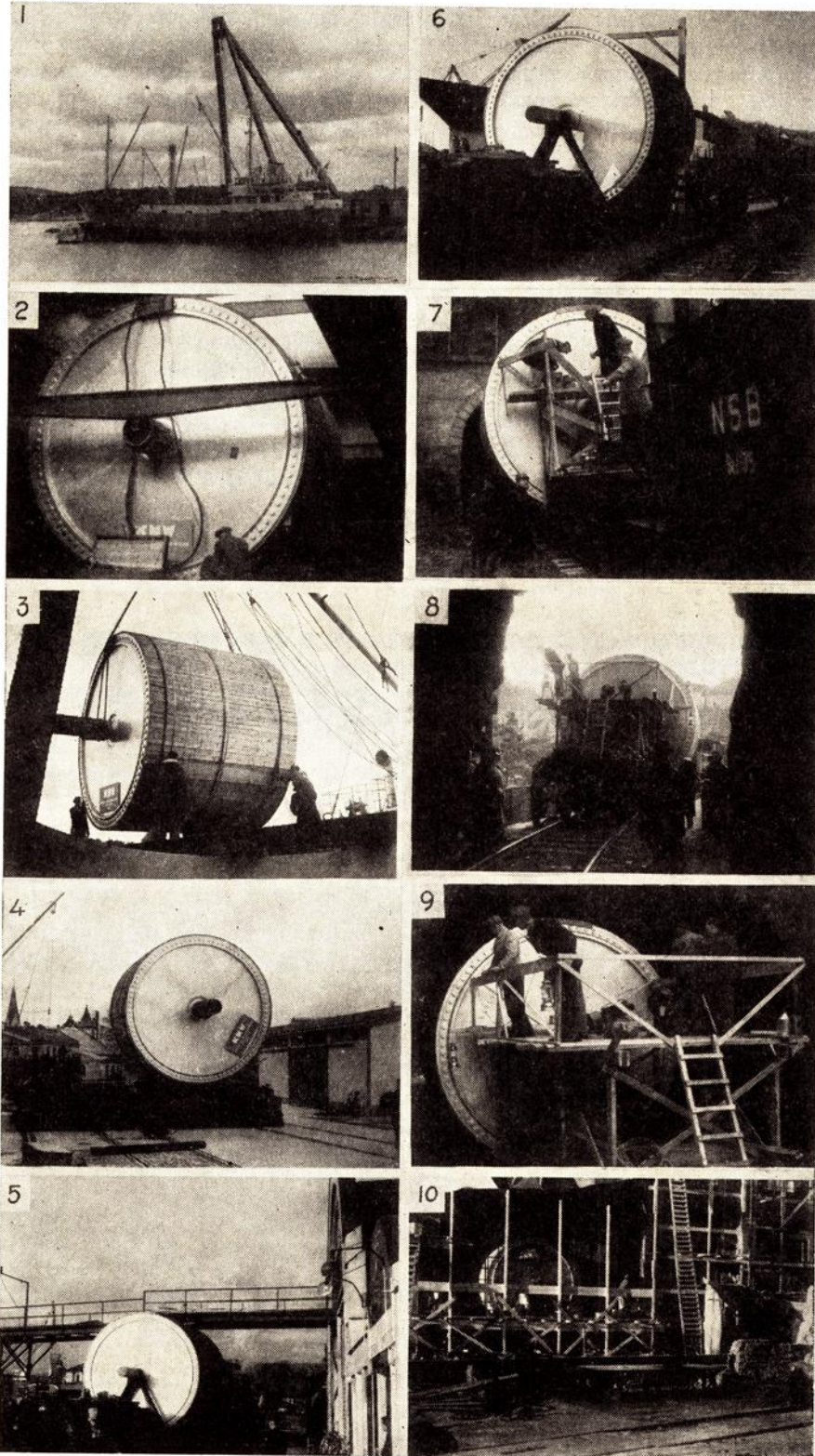
Yankee-sylinderen til P.M. IV er som kjent levert av A/B Karlstad Mekaniska Werkstad, Karlstad. Nettovekten av sylinderen er 55 100 kg, og bruttovekten (inkl. emballasjen) 56 500 kg. Sylinderens bane

er 3830 mm og diameteren 4500 mm. Den er altså noe bredere enn sylinderne på PM III og IV, mens diameteren er den samme.

Lørdag kveld 17. nov. ble sylinderen

skipet fra Karlstad med 520-tonneren «Stefan», og kom til Kristiansand tidlig mandag morgen den 19/11. Sylinderen med tilhørende lagre etc. var eneste lasten båten hadde ombord. Båten har to lasterom, og sylinderen var plassert i det bakerste. Den eneste kranen i Kristiansand som kunne klare å løfte den, var kranen til Kristiansands Mek. Verksted i tørrdokken ved Andøya, og denne ble velvilligst stilt til disposisjon. Man slapp derved det møysommelige arbeid man hadde med de første sylinderne — å heve dem opp av lasterommet ved hjelp av donkrafter.

Klokken 8 mandag morgen tok arbeidet til i dokken. I båtens forreste lasterom ble det laget et oppbygg av jernbanesviller. Oppå dette ble det så lagt store jernbjelker som sylinderen skulle føres i land på og som gikk et godt stykke ut fra siden på båten. Havne- og transportarbeidere fra Kristiansand utførte lossearbeidet, ledet av herr Backmann fra Karlstad, som hadde fulgt med båten. Backmann har drevet med transport av Yankee-sylindrer helt siden 1929 og visste på en prikk hvordan allting skulle gjøres. Han vakte da også transportarbeidernes udelte beundring, også på grunn av den behagelige måte han ledet arbeidet på.

1. «Stefan» ved bryggen i «Dokka».
2. Sylinderen og Backmann i lasterommet.
3. Allerede i ett-tiden kunne sylinderen heises opp og plasseres på jernbjelkene over det forreste lasterommet. Her henger den ennå i luften. Kl. 3 mandag ettermiddag kom «Stefan» inn til kai nr. 7 i byen, og arbeidet med ilandføringen tok straks til, da man ventet uvær.
4. Ved 20-tiden lå sylinderen plassert på bryggen. Hele tirsdagen og natten til onsdag gikk med til å få sylinderen på jernbanevognen. Ca. kl. 11 onsdag form. lå den klar på vognen, og jernbanen kunne overta den videre transporten under ledelse av overingeniør Ledang.
5. Den første «flaskehalsen», Herlof Andersens kullbro. Broen var tilstrekkelig løftet, men sylinderen gikk ikke forbi stolpen. Det var bare noen millimeter om å gjøre. Treemballasjen måtte av. «Det var ikke med i vår beregning at emballasjen skulle være på,» bemerket ing. Ledang.
6. Kl. 12 var sylinderen kommet til jernbanestasjonen i Kristiansand. Som det fremgår av bildet ble den plassert under en ramme for å kontrollere at den lå riktig på vognen. I løpet av ettermiddagen ble vognens fjærer av-

HUNSFOSHEIMEN

Direktør Borgen har sendt formannen for Hunnsfosheimen, Gustav Andersen, en sjekk på 250 kroner.

Pengene skal brukes til innkjøp av bøker til Hunnsfosheimen.

Hjertelig takk!

Styret.

Sangkonkurransen

Som tidligere meddelt i Hunnsfosposten ble alle ved Hunnsfos oppfordret til å delta som dommere i sangkonkurransen.

Ved fristens utløp viste det seg dessverre at bare en eneste av 750 mann hadde sendt inn forslag.

Styret for Hunnsfosheimen fant derfor å måtte ta avgjørelsen selv.

Ved avstemningen ble Holger Stål innstilt som nr. 1 og Godderstad som nr. 2.

Premiene kan hentes hos kassereren, Karl Olsen.

Sekretæren.

stivet og plattformene foran og bak på vognen satt opp.

7. I 9-tiden torsdag morgen var jernbanen klar for transporten opp til Mosby, som var neste stoppested. Turen opp til den første tunnelen ved Augland gikk kvikt. Bildet viser sylindren foran denne. Det som tok tid var å få hengt opp ledningene i tunnelene, men allerede kl. 12,30 var sylindren kommet til Mosby st., hvor den ble stående til fredag morgen. I en av Auglands-tunnelene hadde jernbanen måtte forskyve skinnegangen litt. Litt før kl. 9 fredag morgen begynte man på siste etappe.
8. Her er sylindren kommet til Hunnsfos-broen etter å ha passert det farligste stedet under hele transporten — den skarpe kurven før broen, men skinnene var blitt smurt, farten ble satt ned til minimum og det hele gikk bra.
9. Sylindren kommer ut av Hunnsfos-tunnelen. Hva som videre foregikk på Hunnsfos vet de fleste.
10. Mandag 26. nov. var sylindren under tak i den nye bygningen.

Den gamle garde

En av våre eldste pensjonister, Josef Fredriksen, fylte 85 år den 13. desember. I den anledning avla vi ham et lite besøk og fikk ham til å fortelle litt om seg selv.

Han er født i Lilla Edet i Sverige og begynte alt som 14 åring på Lilla Edet Pappersbrug. Her arbeidet han som wiregutt, maskingutt, ruller og glitter, og betalingen var kr. 1,25 pr. uke. Da han hadde vært der i 6 år, kom det et par mann fra Skotfos for å få tak i øvede papirarbeidere, som det var mangel på i Norge. Fredriksen ble grepet av utferdstrangen, og sammen med 7 andre svensker reiste han og tok arbeid på Skotfos. Der fikk han kr. 2,50 i ukelønn.

På Skotfos var han i 1 år. Han flyttet så over til Granfos og siden til Ransfjord. På disse fabrikkene arbeidet han henholdsvis i 1/2 og 3 1/2 år. Da Hunnsfos Fabrikker i 1896 averterte etter kalenderførere og rullere, søkte han seg hit. Fremdeles var det reiselysten han var grepet av.

På Hunnsfos begynte han den 15/11 1896, og her slo han seg endelig til for godt. Grunnen var vel både at han likte arbeidsforholdene — det var ikke fullt så strengt på Hunnsfos som på Østlandsfabrikkene — og at han i år 1900 giftet seg. Han hadde forlovet seg med datter av Karl Johansen. Den første tiden han var på Hunnsfos bodde han på hybel i den gamle boligen ved Hunnsfos-tunnelen, men da han giftet seg, fikk han leilighet i en av de store boligene på Hunnsøya som nå er borte. Der bodde familien i 17 år. Fredriksen kjøpte så tomt på Venneslamonen og bygde eget hus. Dette huset har nå eldste sønnen hans overtatt, men

Fredriksen har fremdeles hybel der. Fruen døde for noen år siden.

Fredriksen arbeidet på Hunnsfos i nesten 40 år til 30/5 1936, da han ble pensjonert. Til og begynne med arbeidet han ved glitten som den første kalenderføreren her. Lønnen var kr. 4,00 pr. uke pluss fri bolig, altså en betydelig forbedring fra tidligere. I de årene han var på Hunnsfos utførte han også meget annet arbeide i papirfabrikken, men det meste av tiden sto han ved rullestolen. 51 år i alt hadde han arbeidet i papirindustrien da han sluttet.

I 1939 fikk han Norges Vels medalje, og på jubileumsfesten i forrige måned ble han tildelt forbundsnaalen for 40-årig medlemskap i fagforeningen.

Fredriksen syntes han hadde det bra på Hunnsfos. Godt mottatt ble han, og i det hele tatt har han likt seg godt i Vennesla. Hjemlengselen til Sverige har nok meldt seg av og til. For 6 år siden var han borte og besøkte slekten i hjemlandet sitt.

Hans interesser utenfor fabrikkens har dreiet seg om huset og familien. Det var alltid nok å stelle med for ham som hadde hus og hage å holde i orden. Nå kan han heldigvis ta det med ro. Men rask og rørig som Fredriksen ennå er, går han ofte ut. Både syn, hørsel og hukommelse er i orden, og ingen kan merke at han mangler bare 15 år på 100.

Vi ønsker den staute og stillfærende 85 åring god jul og alt godt i årene som kommer.

e. t.

Holland

Som vel de fleste kjenner til, arbeider det for tiden en hollender på fabrikken. Han har vært så elskverdig å skrive nedenstående artikkel om Holland, og gir også følgende opplysninger om seg selv.

Det er min hensikt i første rekke å lære det norske språket, og samtidig komme i kontakt med folket. Jeg var så heldig å få arbeid her på fabrikken, og arbeider for tiden på laboratoriet. Mitt yrke var kontormann på skipsfartskontor i Rotterdam, og jeg vil gjerne fortsette med det også i Norge når jeg behersker språket bedre.

Det er også interessant for meg å lære papirproduksjonens forskjellige prosesser å kjenne, og jeg er takknemlig for at jeg fikk anledning til å begynne her på Hunsfos.

Jeg er blitt bedt om å skrive en artikkel i Hunsfosposten, hvilket jeg gjerne vil gjøre.

*

I denne artikkelen vil jeg fortelle leserne noe om Holland, og da spesielt om Rotterdam, hvor jeg er født.

Når man skal trekke sammenlikning mellom Holland og Norge, angående størrelse og befolkningstall, må man i første rekke huske på at i Holland bor det mange flere mennesker enn i Norge. Holland, som ikke er større enn Aust- og Vest-Agder tilsammen, har en befolkning på 11 millioner mennesker. Norge som er 9 ganger større har derimot bare vel 3 millioner. Byene Amsterdam (hovedstaden), Rotterdam og Den Haag, som ligger i Vest-Holland har med sine forsteder nesten 3 millioner innbyggere. Mesteparten av all industri, så som verksteder, fabrikker, havneinstallasjoner osv., ligger i denne del av landet. Rotterdam har et privilegium som ikke Amsterdam har, nemlig en åpen innseiling fra havet. Amsterdam derimot, som også er en stor havneby, har bare forbindelse med havet gjennom en stor kanal med flere sluser, den såkalte Noordzeekanal.

Under krigen 1940—45 ble Rotterdam, som jo var en åpen by, stygt ødelagt, og dermed gikk også

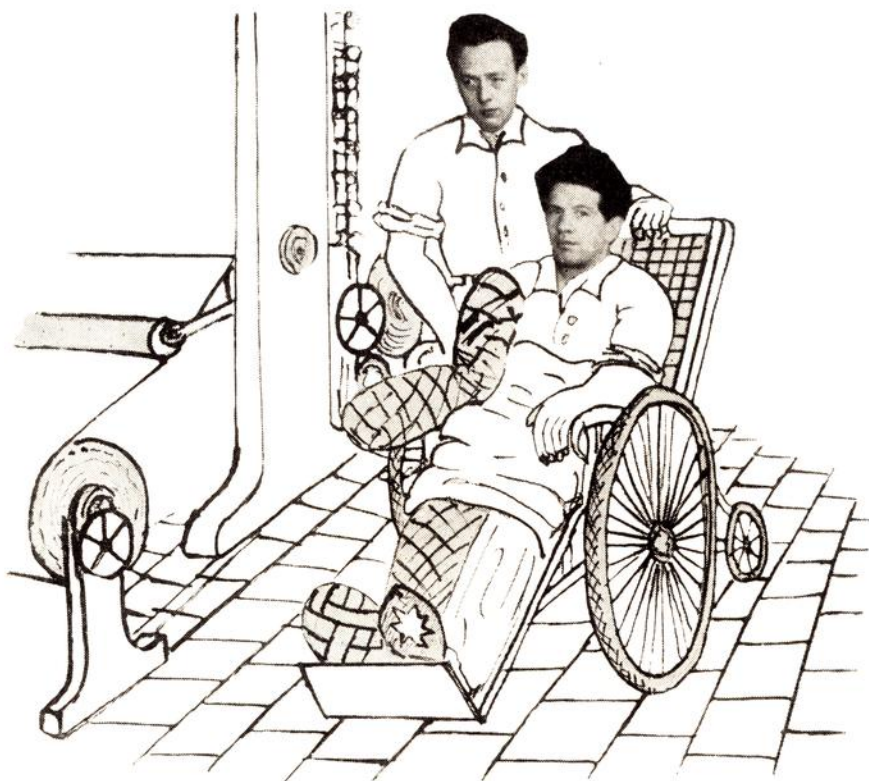
de kostbare havneinstallasjoner tapt.

Når man tar i betraktning at industri, handel og sjøfart var leveveien for de aller fleste, og at mesteparten av dette falt bort under krigen, så kan man jo tenke seg at det så ikke bra ut. Men med ukuelig energi og arbeidsinnsats, er Rotterdam nå blitt den største havneby i Europa og den neststørste i verden. Bare New York er større. I året 1955 anløp ca. 20 000 båter Rotterdam. Det kan kanskje interessere leseren å høre at norske skip anløper havnen ca. 20 ganger daglig.

Rotterdams lufthavn, «Waalhaven», ble også helt ødelagt under krigen. Etter krigen ble hele lufttrafikken konsentrert på Amsterdams flyplass, «Sohipol». Det ble snakket mye om å bygge ny flyplass ved Rotterdam, da det jo er meget viktig for en stor havneby og ha direkte forbindelse med de store utenlandske byer. Tross motstand fra mange hollandske autoriteter, også fra Amsterdam, som var redd for konkurranse, fikk Rotterdams kommune gjennomført det slik at man 1. oktober kunne åpne en ny flyplass «Schieveen». Dette er bare en liten flyplass, bare fly opp til 20 000 kg kan benytte plassen. Men det er ikke tvil om at den snart vil bli utvidet.

Holland ligger for størsteparten under havets overflate. For å beskytte seg mot sjøvannet, må man bygge sterke diker og duner (sandhauger). Disse dikene gir ikke alltid en fullstendig beskyttelse mot havet, det viste seg ved katastrofen i februar 1953. Da ble Holland herjet av en sterk Nord—Vest orkan (Nord—Vest kuling er allerede farlig), og en stor springflod. Dikene ga etter og hele den Sørvestlige delen av Holland ble oversvømt og mange mennesker omkom. For å avverge slike katastrofer i fremtiden skal man nå stenge alle havneinnganger fra Sør-Holland og Zeeland. Planen heter «Delta-planen». Dette har dog en «Nachdel» idet mange østersdyrkere har sine bedrifter nettopp i dette strøk, og ved å stenge disse havneinnganger blir vannet fort ferskt, og østersdyrkerne vil derved miste sitt levebrød.

At Holland bestandig har kjempet mot havet, kan man godt se

«Rock'n roll» på Hunsfos.

Sannferdig tull og tøv i byen før og nå

De som er født etter at selvangivelsen ble oppfunnet har gått glipp av en herlig tid. I åttiårene hadde en ikke noe bryderi med å oppgi hva en tjente. Det greidde myndighetene på en grei og lett-vint måte ved å skjønnslikne. I en av gatene som løper parallellt med Torridalselven var der 6 kjøpmenn som hadde sin forretning i hver sin hjørnegård. De 5 ble liknet etter 5000 kroner i inntekt og 30 000 kroner i formue, den sjette slapp med 4000 kroner i inntekt og 20 000 kroner i formue, og det kom nok av at der var en meget høy trapp

i provinsen Zeelands riksvåpen, der det heter: «Luctor et Emergo», Jeg kjempet, men kom unna.

Holland forsøker stadig å utvide sitt areal ved tørrlegging, så nytt land kan bli lagt under kultur igjen. På grunn av den store befolknings-tilvekst, og den stadig økende industrialisering er en masse god dyrkbar jord gått tapt.

Så er vi kommet til et aktuelt problem «emigrasjon». Landsbybefolkningen har gjennomgående mange barn, og en bonde kan jo ikke gi gården sin til mer enn en av sønnene. Hvis han for eksempel har 8 barn, så fins det ingen fremtid i jordbruket for de andre 7, fordi man ikke kan få kjøpt ny jord. Hvis en mann likevel vil fortsette som jordbruker, så er han faktisk nødt til (ikke tvunget) til å reise ut av landet for å skaffe seg en ny fremtid i en annen verdensdel. Siden 1945 reiser det store emigrantskip både fra Amsterdam og Rotterdam med gjennomsnittlig 800 emigranter ombord. Bestemmelsesstedet er Canada, Australia, New-Zealand. I det siste har det vært knyttet forbindelse med Sør-Amerika med hensyn til emigrasjonsmuligheter til Argentina og Brazil. Regjeringen gjør sitt ytterste for å løse dette problemet.

Denne artikkelen er jo bare en liten oversikt om situasjonen i Holland. Jeg har bare vært kort tid i Norge enda, men hvis det kan interessere leserne, kan jeg senere fortelle om mine inntrykk herfra.

Cornelius Oosterwijk.

opp til butikken, så myndighetene regnet med at det tok forholdsvis lang tid å komme inn og ut av forretningen, derfor selvsagt mindre omsetning. Likningen ble offentliggjort i byens aviser, ikke bare de med store inntekter. Alle kom med og ingen klaget. Arbeiderne ble liknet etter 800 kroner i inntekt, selv om de kunne ha 18 kroner eller kanskje mer i ukelønn. En gårdsmann hadde vanligvis 15 kroner pr. uke, og dertil måtte han passe hestene om søndagene. I den tid var det jo billig å leve; det kostet nesten ingen ting, så en gårdskar med 15 kroner pr. uke med 8—10 barn klarte seg bra.

Alle har det så travelt nå for tiden, har snaut tid til å leve. Det var ikke slik før. En kunne spasere rolig og trygt midt i byens gater, og kom der en hest med vogn eller slede, så var det bare å gå litt til side. Trafikken her i byen og for den saks skyld også strøket forbi Gautestad på Hunsfos begynner mer og mer å likne på Broadway. Nå som bilene, for ikke å snakke om motorsyklene og knallertene, gjør gater og veier utrygge, er det best å holde seg hjemme, hvis man vil være helt sikker på ikke å bli overkjørt. Den eldre generasjon vil

huske den første bil som kom til byen. Det var en åpen toseter. En dag kjørte eieren en tur til Boen i Tveit. I svingen ved Ålefjær, hvor der nå er et landhandleri, kom bygdens original ruslende i veien. Da han fikk se en trille uten hest ble han så redd at han krøp bak en stabbestein og ble liggende skjelvende der til uhyret hadde passert. De sa at han ble ikke seg selv etter den dag. I byens gater hadde ungdommen det veldig moro. Om vinteren bygde de snøfestninger langs fortauene og om sommeren sparket de fotball eller slo ball. Der var ikke noen trafikk-konstabler den gang, bare alminnelige og greie politikonstabler som for all del ville ha fred.

En karamell koster nå 5 øre for den billigste. Før fikk en et stort sukkereple for 4 øre. Sukkereplene, som besto av nedfallsfrukt som ble satt på en trepinne, ble dyppet i sirup og smakte aldeles fortreffelig. Når guttene hadde samlet sammen 20 brukte pinner, gikk de tilbake til forretningen og fikk 4 øre for disse, som igjen ble brukt til ny fabrikkasje. Alt ble tatt bedre vare på enn nå, og trelasten var dyr den gang også.

Søtsaker går jo ut over tennene. Folk hadde meget bedre tenner før. Det må vært sant, for der var bare en tannlege i byen, som forresten

Eriksen i dag:

«SKATTEN ER BETALT —
VI VET HVA VI HAR IGEN»

Vi trekker Deres skatt med glede.

ikke var noen tannlege. Han var hotelleier og drev tannuttrekning som bigesjeft. Han hadde ikke noen tannlegestol, men bare en alminnelig pinnestol, og for at pasienten ikke skulle løpe når han eller hun fikk se tangen, som var en vanlig knipetang omviklet med en masse tøyrester for at det kalde stål ikke skulle irritere den verkende, så holdt hotelleierens kone pasienten fast mens operasjonen, som gjerne tok litt tid, var over. Hotellet lå på torvet, og man kunne høre skrikene helt ned på bryggen. Der var jo så stille i den tid at når man gikk på gaten en sen nattetid, kunne man høre snorking fra de mindre en-etasje huser. Fordelen ved nevnte tannuttrekning er innlysende. En slapp å få en masse gift i kroppen i form av bedøvelse og praktisk talt ingen etterveer.

Når en heretter beretter om folk, så menes det mannfolk. De var ikke så jålete som nå. Hadde de brukt en dress i noen år til den ble passende loslitt, ja, så vendte de den. Lommetørklelommen kom riktignok på den gale siden, men det hadde en vendt seg av med i alle fall til en gikk hen og vendte den en gang til, hvis det viste seg at innsiden var bedre enn utsiden. Men før hadde en da noe som het søndagsantrekk. Byens fedre gikk om søndag formiddag på visitter. Antrekket var flosshatt og diplomat, spaserstokk og sigar. Nå går ikke folk lenger på visitter; de går tur og ser like ut i kleveien søndag som mandag, så det er helt umulig å se på en mann nå om dagen om det er helligdag eller ikke.

Som en slutt på disse sammenlikninger må man vel si at det som syntes å være så gildt før, ikke passer nå.
H. T.

A PROPOS JULEKORT

Hun til ham: «Vi sendte kort til dem i fjor og de sendte ikke oss noe, så sannsynligvis vil de ikke sende oss noe kort i år, fordi de tror vi ikke vil sende dem noe siden de ikke gjorde det i fjor, tror du ikke, eller skal vi sende?»

Jan Erik er sønn av en ingeniør og holder på med regneoppgavene sine. Da spør han plutselig:

- Du, far, hvor mye er tre ganger sju?
- Ingeniøren griper regnestaven og svarer:
- Det er grovt regnet tyve i overkant.

På campingtur i Tyskland og Holland

Denne ferieturen var vårt lyspunkt og luftslott hele vinteren igjennom. Vi trøstet hverandre med: «Pytt, vi skal jo på ferie.» når hverdagens små og store problemer tårnet seg opp og vips, humøret steg flere grader.

Det var mye som skulle ordnes, men endelig var papirer og alt klart. Forventningene var store, ikke minst når det gjaldt friske sjøbad og herlig sommersonne. Vi var jo sikre på at få skulle kunne konkurrere med våre brune kropper når ferien var over. Ja, det tenkte vi altså, og dermed vil jeg forsøke å fortelle litt fra turen.

På Danmarksferjen hadde vi det deilig, sol fra skyfri himmel. Dette varte til vi steg i land på gamle Freias jord, da blåste det opp til forrykende storm, og vår lastede Standard kjørte i gåsegang langs de lange sletter. Vi stryker over at vi slo armflok og at primusen ikke ville brenne inne i tellet, som etter å ha vært fortøyd flere ganger så ut til å holde til. Inger hadde fått på seg sine tre ulljakker og krabbet i soveposen.

Turen langs Slesvig-landet er i min hukommelse som en masse grått og trist. Det var ikke ofte å se en velstelt, renslig bondegård. Jordbruket er jo hovednæringen her, som ellers over alt på de store innlandsstrekninger i Tyskland. Vi regnet med å være i Hamburg i god tid til kveldsrunden, men før vi kom så langt regnet

det også fra oven, og stemningen for det barske teltlivet var matt. Trøtte og sultne var vi også etter 50 miles kjøring. La meg nå med en gang fortelle at min mann ble en helt ukjent person for meg på denne turen. Han sluttet nemlig å føle sult og trang til søvn om morgenen. Det var helt urovekkende, men tenkte så lenge han ellers var som før, fikk vi finne oss i det. Bønnene våre om matpauser ble sjelden kronet med hell, så vi skjønte at vi måtte innrette oss på gumling i farten. At alle veier førte til Hamburg ble en kjennsgjerning, men å finne et sted å bo var verre. Det var i det hele tatt håpløst å få stoppet, så vi kjørte en time rundt i ring, men plutselig befant vi oss på en stor, åpen plass, og det gikk smått om senn opp for våre trege hjerner at vi hadde parkert utenfor en politistasjon. De ordnet hotell for oss, og etter å ha forbrudt oss mot en del skilter var vi på hotellet og gjorde oss klar til å se på byen. Mesteparten av pengene gjemte vi meget originalt, nemlig under madrassen. Historien sier at vi ikke kom ned til frokost dagen etter.

Fra Hamburg kjørte vi om Bremen til Holland. Jeg tror ingen av oss kommer til å glemme det førsteinntrykket vi fikk av Holland. Like innenfor grensen lå den mest fredfulle utendørsrestauranten en kunne tenke seg. Solen varmet, alle hadde god tid og slik fuglesang tror jeg neppe

— Hvor skal De hen med tøyene Deres, fru Hansen?
— Ned til mannen min som er begynt ved rullestolen på Hunsfos.

vi har hørt. Her traff vi også en hollender som snakket perfekt norsk. Han hadde bodd i Kristiansand i flere år og spurte etter forskjellige kjente der. Et stykke innenfor grensen slo vi leir og hadde stor tilskuerskare, hele familiene fra bestemor til lillegutt sto på sine karakteristiske tresko og gransket oss. De synes visst vi var rene «Tarsaner», som skulle overnatte i telt.

Turen over den 3 mil lange demningen over Zeudersjøen var en uhyggelig opplevelse. Det ble et fryktelig tordenvær og helt mørkt, så vi måtte kjøre med lysene på enda det var midt på dagen. Vi kjørte på en smal stripe med sleip asfalt og hadde sjø på begge sider.

En dag mista vi kløtsjen, men kjørte like fint på disse flate veiene. Det var alle tiders service på verksteder og bensinstasjonene, og både bensin og reparasjoner var billigere en her hjemme.

Været i Holland var dårlig, bestandig fryktelig vind, så badestranden fristet ikke, ikke fant vi noen heller, forresten. Vi var enige om at Holland var et svært sympatisk land, og ikke minst var vareprisene sympatiske. Karakteristisk for Holland, og det vi merket oss mest, var disse blankpolerte mursteinshusene, vindmøllene og

ikke å forglemme alle kanalene. En dag vi ventet ved en av disse kanalbroene kom en liten hollandsk gutt bort å ba om norske fyrstikkesker. Vi var flau alle fire, for vi eidde ikke en eneste eske, det hadde vi glemt, og det var jo synd, for gutten trodde sikkert vi var gjerrige. Språket likte vi ikke, vi var slitne som etter å ha stått i akkord etter hver handlerunde.

Vi passerte nå Tysklands grense med kurs for Düsseldorf. Tolderne var snille, og det var bra, for presenningen gikk stadig høyere og høyere til vær. En natt skulle vi leie en av disse populære villaene, trodde det var rene luksusen, men der ble vi skuffet. Nå ja, vi fikk se fjernsyn den kvelden, det var moro det også. Vi passerte Köln, hvor den berømte Kölnerdomen kneiste med sine høye spir. Martin fortalte at en av hans aner hadde vært med å utsmykke dette store byggverket. Ellers er jo den ene byen svært lik den andre når en bare kjører gjennom, og ikke kan gi seg tid til å finne fram til de forskjellige severdigheter.

Om kvelden kom vi fram mot Düsseldorf. Ja, om Hamburg var ille trafikkmessig sett, var det ingenting mot Düsseldorf i rushtiden. Betegnende er at vi stoppet foran et reisebyrå og ba dem ordne

hotell. Der fikk vi greie på at byen lå ca. 15 km lenger fram. Greitt hotell fikk vi, i denne flotte byen med all sin nybebyggelse, det er det jo i alle tyske byer, forresten. Ruiner er det jo ennå, men stort sett synes jeg at tyskernes vilje til å reise seg fra nederlagene er fantastisk. Vondt var det også å se alle disse krigsinvalidene som viste fram sine ødelagte kroppar på gatehjørnene og foran restaurantene.

Asbjørn hadde sine problemer her i Düsseldorf. Det fantes nemlig ikke et Forargelsens hus, og hver gang vi var i byen ble det nødvendig for ham å finne ett. Han liknet en schäfer uten los, og sprang sine egne veier helt avskåret fra resten av følget.

Det gamle slagordet at «Verden er liten» fikk vi merke her. En dag mennene kjørte i en bedriftsdrøsje snur sjåføren seg og spør om det er Oksum fra Norge. Asbj. svarer jo, uten å skjønne for mye, men etter sjåføren hadde presentert seg som Olsen fra Tyskland, fant de ut at de hadde vært fangevoktere for hverandre på Bardufoss i og etter krigen.

Nå var det Moseldalen som sto for tur, og fra nå av så vi det peneste stykke av Tyskland. Det var endeløse strekninger med oppdyrkede marker, oppdelt med tyskernes ordenssans i forskjellige avdelinger. Før Trier var en stor stigning, og vi fikk virkelig bruk for andre gear. Trier er Tysklands eldste by, og den hadde blant mange store, gamle byggverk en fantastisk Doom. Disse store vinbergene kunne vi allerede se i Trier, og turen gjennom Moseldalen var ubeskrivelig og uforglemmelig. Vi var litt lei for vi ikke kom i blomstringstiden eller høstningstiden, men ble tilfreds da vi fant ut at vi kom i sprøyningstiden. Det var helt uforståelig at vinrankene kunne gro på mange av disse jordmagre fjellavsatsene. Dette var turistattraksjon, det merket vi. Denne frodige dalen, hvor veien og elven slynger seg om hverandre, og disse maleriske gamle borgene og ruinene. Også bøndene som med sine gamle tradisjoner skaper den rette atmosfæren og vår alles undring.

I Koblenz sammenbindes Mosel og Rhinen, og her hadde vi den peneste telt-plass en kunne ønske seg. Om kvelden når lysene var tent og speilte i de forskjellige farger, fikk jeg trang til ungpikesvermerier, men min jordnære mann kunne jeg ikke rykke vekk fra hverdagens problemer.

Herfra måtte vi gjøre turen kort, og nå satte vi både bilen og oss på hard prøve. Vi kjørte innenlandsautostrada så langt reiseruten tillot, og her skal jeg si det gikk unna. Våre 38 hestekrefter langet ut med 110 km i timen. Men enda smalt de

Papiret og det moderne samfunn

En av deltakerne i høstens papirkurs på Hunsfos ga nedenstående besvarelse på oppgaven:

Hvilken betydning har papir for et moderne samfunn?

Jeg tillater meg å snu litt på overskriften og si: Hva ville et moderne samfunn være uten papir? Tenker man over dette, vil det snart gå opp for en at et

riktige raserne forbi oss i ett kjøp. Jeg var så trøtt i beina av å bremse både for oss sjøl og andre at jeg pustet lettet ut da vi omsider kom ut av denne forferdelige fartsгалskapen. Lübeck var i sikte og vi beklager at vi ikke fikk se mer til denne byen, for den var lys og renslig og virket veldig koselig.

Etter hvert var vi blitt mer reisevante, og jeg med mine få tyske gloser går modig i gang med å spørre om veien til jernbanestasjonen. Da tyskeren satte i gang med sin forklaring ble jeg helt forvirret. Det var grade aus, ümleitung, recht, links om og om igjen og til slutt sier jeg på pære norsk at min mann er der borte, om han vil være så snill. Tyskeren så litt desorientert ut, men heldigvis kom en lattermild Asbj. meg til unnsetning.

Vi fikk bestilt plass på Grozenbrode-fergen samme natt, og etter enda noen mils kjøring i stummende mørke var vi ombord i en aldeles flott ferge.

Gråtidlig var vi i Danmark, og kjørte langs Køgebukt til København. Vi hadde da kjørt 90 mil og 3 timers fering i ett strekk.

I Danmark var det strålende sol, og vi fikk anledning til å sammenlikne våre blendahvite kroppar med de kopperbrune vi så her. I København fikk vi etterlengtede brev hjemmefra, og etter å ha sett noe av denne byen også kjørte vi vestkysten av Sverige. Her fikk vi oss vår første litt for friske sjøbad kl. 8 en kveld, og der hadde vi også vår første feilkjøring. Så vi fikk da prøve disse to tingene også.

Det ble rene julestemningen da vi kom hjem til våre småroller med pakkene. Alle fortalte i munnen på hverandre, og vi hadde det veldig gøy. Turen var alle tiders, uten uhell av noen art, selv om været klikket, så er det jo ikke vi som bestemmer over det.

slikt samfunn ikke kunne være moderne, ja, ikke noe samfunn i det hele tatt, etter våre mål. Vi er avhengig av papir vi mennesker, fra vi ser dagens lys og til den dagen vi vandrer herfra.

Papirbleier var kanskje et krigsfenomen, men det kan brukes. Svaler og napoleons-hatter var utenkelig uten papir.

For å begynne med begynnelsen: Skolevesenet, undervisningen i det hele, er absolutt avhengig av papir, likeså nyhetstjenesten, med aviser, tidsskrifter og andre trykksaker. Reklamevirksomheten benytter også denne vare i stor utstrekning. For diktning, litteratur, musikk og bildende kunst har papiret likeledes en veldig betydning.

Tenk om vi måtte ha med oss spann eller kasser eller tøyposer til kolonialkjøpmannen når vi skulle kjøpe mel, sukker, gryn, salt osv., i stedet for å få fylt disse produkter i lette og hendige papirposer. Her er vi inne på emballasje. Ta en titt inn i en selvbetjeningsforretning og bli overbevist om at uten papir ville en slik forretning ikke kunne eksistere.

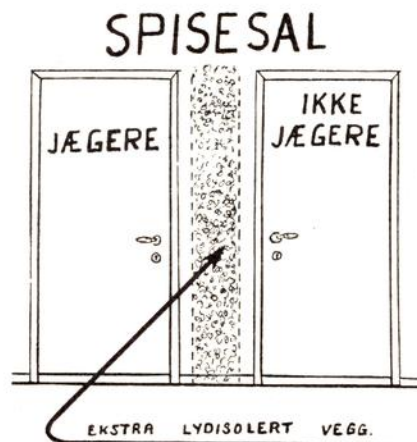
Hva ville et W.C. være uten papir, eller et departementskontor (uten sammenlikning for øvrig), eller et tegnekontor. Kan vi i det hele tatt tenke oss et kontor uten papir?

Ville du like å hente en lønning, som veier ca. 1,4 kg, og gå rundt med den

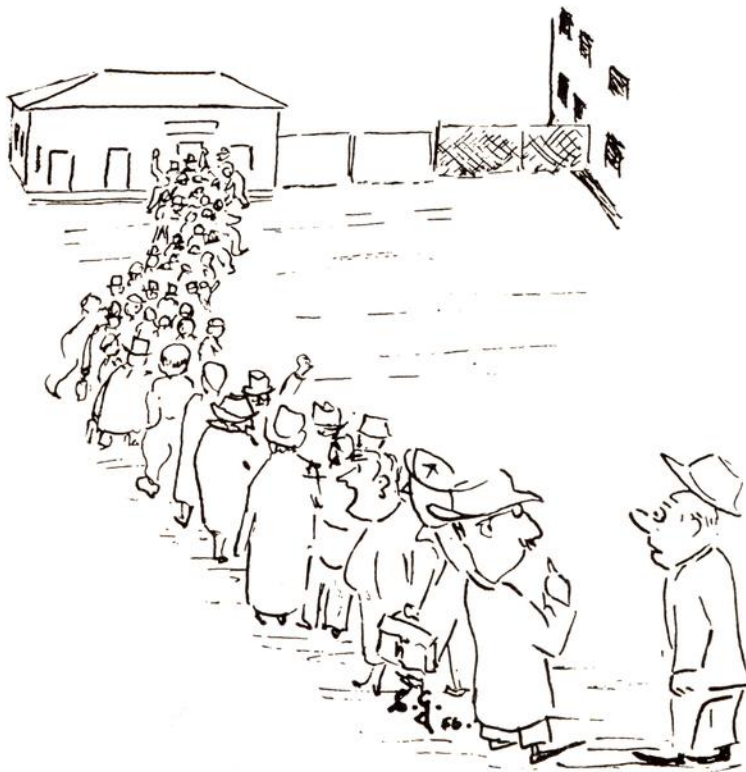
i lommen? Dette ville vært tilfelle hvis du skulle få en ukelønn på kr. 200,— i bare kronestykker.

Vi kan vel si at til en viss grad er papirforbruket i et land direkte proporsjonalt med levestandarden, selv om sløsing kommer inn som en faktor her, og likedan de muligheter et land har til å kunne produsere papir av egne råstoffer.

Til slutt skal bare nevnes at uten papir, ingen fabrikk ved Hunsfos, uten fabrikk intet papirkurs.

Forslag fra ikke-jegere til forandring av frokostrommet i hollenderiet.

— *Hva er dette for oppstuss?*

Å. O. — *Det har gått rykter om at Svendsen har tenkt å kjøpe en bok til jul.*

JULENØTTER

På gården Fjellbo var det fire barn, og det var det på nabogården Dalbo også. Barna på de to gårdene vokste opp sammen. Som barn var de lekekamerater, som unge skolekamerater, og som voksne giftet de seg med hverandre. Barnas navn var: Jørgen, Alfred, Birger, Hans, Marie, Karin, Eva og Gunvor.

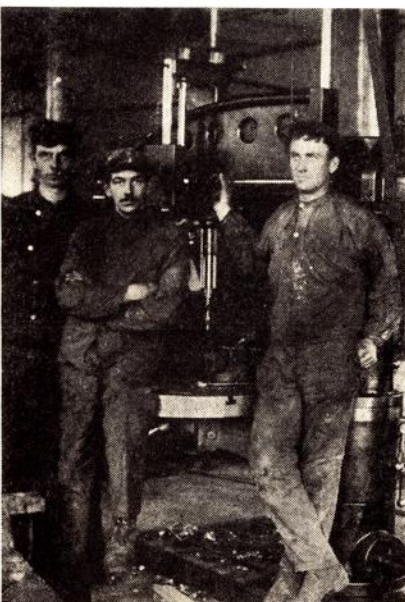
Jørgen giftet seg med Alfreds søster og Karin giftet seg med Maries bror. Gunvors far ble Karins manns svigerfar, og Gunvors mann ble svingersønn til Alfreds far. Frøken Fjellbo fikk ingen svoger. Hvem av barna tilhørte familien Dalbo og hvem familien Fjellbo før giftermålene?

2.

Utdrag av et brev fra Jens Flink: Sist søndag var jeg gjest i et bryllup her. Det var kirkelig vielse. Det var fire-dobbelt kirkebryllup, og det er jo en nokså sjelden foreteelse Din gamle venninne, Klara, og de tre andre brudene var hver for seg søster til en av brudgommene. Min svoger giftet seg med Signe, og hennes bror giftet seg med frøken Blink. Mais bror giftet seg med min eneste søster. Karoline heter nå fru Blink, og fru Klinks pikenavn var Kink. Det var jo ikke så stor navneforandring for henne

Mottakeren av brevet var særlig interes-

Fra verkstedet omkring 1910

Fra venstre: Sigurd Fossheim, Veke (fra Bergen), Thorkild Hodnemyr.

Ørelaplue må en ha for ikke å fryse på knallerten.

sert i hvem Klara giftet seg med. Hvem var den lykkelige?

3.

Hans Sparesen så ikke på julen med blide øyne. Den kostet så altfor mye, mente han, for det skulle jo være presanger både til kreti og pleti. Men i virkeligheten er vel ikke det riktig. For enten så gir man gaver fordi det er hyggelig å glede andre litt, eller så får man sløyfe gavene. At mange har den innstilling at gaver til julen skal være store og flotte, er helt og holdent deres egen feil. Og Hans Sparesen hadde meget god råd, så det var ikke økonomien som stillet seg hindrende i veien.

Forleden da han dro til byen for å kjøpe presanger brukte han halvparten av pengene han hadde med seg. Han hadde bare hundrelapper og femmere. Det var bare det at nå han hadde like mange femmere som opprinnelig hundrelapper, og halvparten så mange hundrelapper som opprinnelig femmere.

Hvis De kan finne ut hvor meget han hadde brukt, så skjønner De at det var bare seg selv han hadde å takke for at utgiftene ble så store.

Løsning på side 20.

Navnerebus

Eksempel: *Festningen — Borgen.*

Person-navn:

1. Rotfrukten
2. Sumpeby

3. Fjellpinne
4. Krepérbukta
5. Friskseter
6. Brønnhus
7. Rygg
8. Gratisfjell
9. Vasselintreg
10. Flerglant
11. Miste høyde
12. Gryndal
13. Timoteibakke

Stedsnavn:

14. Stevnemøte
15. Fekløfta
16. Fiskedun
17. Torturen

Er De i tvil om løsningene, så kikk etter dem på et annet sted i bladet.

Og så var det ektemannen som fortalte en venn av seg om en forferdelig trette han hadde hatt med sin kone.

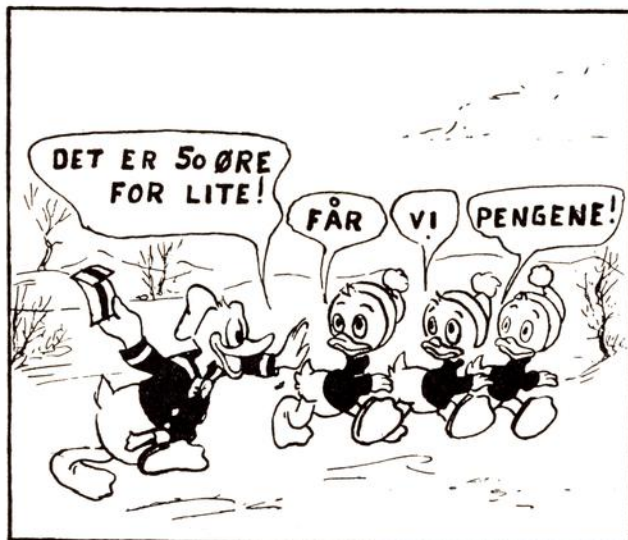
— Men hvorledes endte det da? spurte vennen.

— Det endte sannelig med at hun kom krypende etter meg på sine knær.

— Nei, gjorde hun virkelig? Og hva sa hun så?

— Jo da, hun sa akkurat dette: «Så du gjemmer deg under sengen, din feige usling.»

— Hvis atte vi pocksteinpockkere ikke va' pokka nødt til å pokke pockstein, så pokka ikke vi pocksteinpockkere pockstein! sa Kresjan pocksteinpockker.

Julenøtter

Løsninger:

1. Marie, Jørgen, Birger og Hans Fjellbo. Karin, Gunvor, Eva og Alfred Dalbo.
2. Klara giftet seg med herr Flink (altså bror til Jens Flink).
3. Han hadde brukt kr. 995,-. (Han hadde med seg til byen 19×100 , $+ 18 \times 5 =$ kr. 1990,00. Han hadde med seg hjem: $9 \times 100 + 19 \times 5 =$ kr. 995,00).

Sent en kveld får lensmannen oppringning fra en mann som anmelder innbrudd i bilen, og tyveri av hele dashbordet.

Litt senere ringer samme mannen igjen og trekker anmeldelsen tilbake.

Han hadde satt seg i baksetet.

Og så var det tåpen som var glad han ikke var tyrk, for han kunne jo ikke et ord tyrkisk.

AVERTISSEMENT

Undertegnede ønsker tilbud på fe og annet fjærfe som tilgang til min farm: 1 grisepurke, 25 klukkøner samt en snill og veloppdragen pekingseser. Kun sertifiserte dyr. — Henvendelse

farmer *Kaare Aabel*,
Liane.

Navnerebus

Løsninger:

1. Roen
2. Myrstad
3. Bergkvist
4. Døviken
5. Sundstøl
6. Kildebo
7. Bakk
8. Friberg
9. Salvesen
10. Mangseth
11. Dale
12. Risdal
13. Høykleiv
14. Samkom
15. Naudeskaret
16. Fiskedun
17. Piningen

- Jeg vil gjerne ha jobb på taubanen.
- Kan De ikke ta arbeid på gården?
- Nei, det må være på taubanen.

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av:

Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

Redaktør:

Edv. Tobiassen

Redaksjonssekretær:

Th. Halvorsen

Trykt hos

Edgar Høgfældt A.s. Kristiansand S.
på Hunfos' Satinert trefritt trykk 100 gr.

God
jul!